

Datum: 18-02-2022

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ
وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا.
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ.

DE ETHIEK VAN SOCIALE MEDIA

Allah ﷻ heeft de mens als een sociaal wezen geschapen. Een sociaal wezen zijn, betekent onderdeel zijn van de gemeenschap. Zoals we in de Islām gedragsregels kennen voor essentiële aanbiddingsvormen – denk aan de wassing (*al-wudū*), het gebed (*al-salāt*) en het vasten (*al-ṣawm*) – zo bestaan er ook gedragsregels voor eten, drinken, spreken, schrijven en voor het gebruik van communicatiemiddelen. Allah ﷻ zegt het volgende in de Qur’ān: **“En volg niet dat waarover je geen kennis hebt. Voorwaar, het gehoor en het gezichtsvermogen en de harten: die zijn allen daarvoor verantwoordelijk.”**¹ Volgens een *ḥadīth* zei de Profeet ﷺ het volgende: **“Het is voor iemand al voldoende zonde om al datgene wat hij hoort [in het wilde weg] te vertellen.”**²

Beste broeders en zusters!

In het tijdperk waarin wij leven, zijn communicatiemiddelen en sociale media een belangrijk onderdeel van ons leven. Hoewel sociale media gemak en voordelen kan hebben voor ons, brengt het ook een aantal problemen met zich mee. Tot de belangrijkste problemen behoren het delen van content die qua moraal en ethiek (*akhlāq*) ongepast is, het schenden van andermans privacy en het schenden van andermans rechten. Aan de andere kant biedt sociale media de gelegenheid om goede en nuttige doelen te realiseren, mits het op een juiste manier wordt gebruikt. Om deze reden dienen een aantal morele principes in acht te worden genomen bij het gebruiken van sociale media. De belangrijkste regel die we niet mogen vergeten, is dat alles op aarde een bewaargeving (*amāna*) is en dat we deze regel in

ons achterhoofd dienen te houden wanneer we schrijven en spreken. Het gebruik van sociale media mag niet leiden tot ellende voor de gebruikers ervan. De omgangsvormen die in ons normale leven van toepassing zijn, gelden ook voor het gebruik van sociale media.

Beste moslims!

Het is een grote zonde om andermans tekortkomingen en geheimen te onderzoeken en deze te delen, ook op sociale media. Daarnaast betekent het delen van content die overduidelijk vals is een grote schuld en verantwoordelijkheid. Om die reden moeten we wegblijven van content die zonden, leugens, laster en schending van rechten bevat. Daarnaast moeten we voorzichtig zijn met wie en wat we precies volgen. We dienen ons geweten en onze ziel niet te vervuilen door content na te jagen die geen enkele relatie heeft met de werkelijkheid. We dienen bij elke actie na te gaan of deze bijdraagt aan het goede, of het valse. Immers, de Profeet ﷺ zei eens: **“Een persoon is met degene die hij liefheeft.”**³

Beste gelovigen!

In een tijd waarin social media-verslaving toeneemt en dingen van ver eenvoudig van dichtbij te volgen zijn, dienen we te voorkomen dat we ons vervreemden van onze nabije omgeving. Laten we, wanneer we aan tafel zitten of ergens op bezoek zijn, niet bezig zijn met onze telefoon, maar met elkaar. Laten we onze familie en vrienden niet verwaarlozen terwijl we online mensen volgen die ver weg zijn. Laten we sociale media gebruiken om onze plicht van “het gebieden van het goede en het verbieden van het kwade” na te komen. Laten we in het bijzonder onze kinderen niet overleveren aan internet en sociale media. Laten we hen weghouden van schadelijke content. Zoals het vinden van de waarheid onmogelijk is voor degene die bevriend is met verkeerde mensen, zo is het vinden van de waarheid op sociale media ook niet mogelijk indien je je begeeft naar de verkeerde uithoeken op sociale media. Laten we niet vergeten dat dit leven op aarde slechts eenmalig is en we dit leven dus op de best mogelijke manier dienen te leiden. Ik beëindig mijn preek met een vers uit de Qur’ān: **“Vervolgens zullen jullie op die Dag zeker ondervraagd worden over de genietingen [op de aarde].”**⁴

**Redactie & vertaling: drs. Ahmed Bulut
Islamitische Stichting Nederland (ISN)**

¹ Al-Isrā’, 17: 36.

² Abū Dāwūd, Al-Adab, 80.

³ Al-Bukhārī, Al-Adab, 96.

⁴ Al-Takāthur, 102: 8.